

Danyýel kitaby — Segsen birinji bölüm

Laodikýe Adventizmindäki Taryhy Revisionizmiň Üsti Açylyşy: “Gündelik” baradaky Dawanyň Derňelşi

Jeff Pippenger

2024-02-14

Sebäpden netije çykarmak, eger netije nädogry kesgitlenen bolsa, hiç bir gymmata eýe däldir; edil Minneapolisde geçirilen 1888-nji ýylyň Baş Maslahatyna degişli ýagdaýlar we şahsyýetler barada öwüt-ündewli sözler aýdýan Laodikýa Adventist taryhçylarynyň edişi ýaly. Ylhamlanan düşündiriş bu wakany Kora, Datany we Abiramnyň gozgalaňynyň gaýtalanmasy hökmünde kesgitleýär; ol gozgalaň bolsa, olaryň ölýänçä kyrk ýyllap çölde aýlanyp gezmäge belenilendigi baradaky höküm sebäpli ýüze çykypdy. Şol bir höküm Laodikýa Adventizmine hem ygylan edilipdi.

Gozgalaň, pitneçileri şeýle bir çendenaşa Laodikýa körlüğine duçar eden gizlin maslahatlaşmalary öz içine alýardy welin, bu ýagdaý olaryň ýapyk gapylaryň aňyrsynda eden meýilnamalaryndan we pitnelerinden Hudaýyň habarlydygyna düşünmekleriniň önüni aldy. Nädip Kora, Datany we Abiram çadrylarynda gizlenip, meýilnamalaryny düzüp, Musa garşy gozgalaňlaryny ýaýradan bolsalar, edil şonuň ýaly-da, 1888-nji ýylyň gadymy adamlary hem öýleriniň ýapyk gapylarynyň aňyrsynda gizlenip, Dogan Waýta, onuň ogluna we saýlanan habarçylara garşy dildüwüşük gurnadylar. Şol pursatdan başlap, Dogan Waýt, Jons we Waggoner hüjüme sezewar edilmelidiler.

Adwentizmiň dört nesli, Hezekiýeliň sekizinji babynda görkezilişi ýaly, pitnesinde kem-kemden ösdi. Göze ilýän keşpleriniň öýjükleri, hem göze görünýän ybadathananyň içinde, hem-de ynsan ybadathanasynyň içinde, erbet hyýallar bilen berk ornaşypdy; halky goramaga bellenen garrylaryň üstüne bolsa ruhparazlyk ornaşypdy. 1888-nji ýyla çenli bolan döwürde şol garrylar ilki Mukaddes Kitabyň ygtyýaryna, soňra bolsa Pygamberlik Ruhuna töhmet ýaýratdylar, hem-de 1884-nji ýylda açyk görnüşler bes edildi. Kelloggyň panteistik ruhparazlygy 1888-den öňki taryhyň dowamynda öz ýoluny tapyp başlady, we 1888 ikinji nesliň gelşini alamatlandyrýar. Adwentist taryhçylary şol ýygnaýda ýüze çykan pitnäniň hakyky taryhy şaýatlygyny ýazga geçirmedik hem bolup bilerler, emma ylham boýunça asmandaky Gözegçiler “her sözi eşidip, ýazga geçirdiler” we şol “sözleri asmanyň kitaplarynda” hasaba aldylar.

Ezekieliň “suratlaryň gizlin otaglary” arkaly beýan edilen pitne, hakyky esaslara garşy edilen hüjümi aňladýardy. Ol pygambere hem-de saýlanan habarçylara garşy edilen hüjümi aňladýardy we spiritizmiň gelip ýetendigini görkezýärdi. Şol nesilde indiki esasy hüjüm Şeýtan tarapyndan hut William Milleriň esaslarynyň özenine garşy amala aşyryljakdy.

Miller özüniň ähli pygamberlik ulanyşlarynyň çäginde Daniel kitabyň sekizinji bap, on üçünji aýatdaky iki haraba ediji güýjüň butparazlygy, onuň zynndan hem papalygy aňladýandygy baradaky düşüňjä esaslandyrdy. 1901-nji ýylda Germaniýadaky Laodikeýa Adventizminiň ýolbaşçysy Lewis Konradi ýykylyp giden protestant garaýşyny gaýtadan girizdi; ol garaýşa görä, Daniel kitabyndaky “gündelik” Mesihiniň mukaddes ýer hyzmatyny aňladýardy.

1888-nji ýylda Minneapolisde geçirilen ýygnakdan soňraky taryhy döwürde saglyk işiniň ýolbaşçysynyň spiritizmi güýçlenip gitdi; Jones bilen Waggoneriň habarynyň ret edilmeginiň netijeleri öz täsirini görkezmegini dowam etdirýärkä, ýolbaşçylaryň arasyndaky daşlaşma hem dowam etdi. Täze asyryň başynda, azgyn protestantizmiň mekdeplerinden teologik ygtyýarnama alan Laodikeýaly Adventist ýolbaşçysy W. W. Prescott, Conradiniň “gündelik” baradaky garaýşyny öňe sürmek üçin şeýtanyň paltosyny geýdi; we hemişe bolşy ýaly, “taryhy ýeňijiler ýazýar.”

Mukaddes perişdeler hakykatyň hakyky taryhyny ýazga geçirdiler, emma Laodikýanyň Adventizmi “gündelik” baradaky Millerit düşünjesiniň ret edilmegi bilen bagly jedeliň taryhy taýdan şeýle bir garaýşyny döretdi welin, Laodikýanyň Adventizmindäki “okamadyk” adamlaryň haýsydyr birine-de, Waýtyň uýasy tarapyndan “gökden kowlan perişdelerden” gelýär diýip kesgitlenen “gündeligiň” düşündirişi hakykatda dogry bir taglymatdyr diýip ynanmagyna ýol açýar. Ýigirminjy asyryň ilkinji ýyllarynda W. W. Prescott “The Protestant” atly neşiri döretmekde öňbaşy boldy. Şol neşiriň bütin esasy maksady Milleriň “gündelik” baradaky düşünjesiniň nädogrudygyny, we onuň teologik derejelerini alan ýeri bolan imandan dänmiş protestantçylygyň Mesihe şeýtany alamaty degişli etmekde dogrudygyny öwretmekdi. Şol taryhda A. G. Daniells (Baş Konferensiýanyň Prezidenti), Waýtyň uýasy Milleriň “gündelik” baradaky garaýşyny dogry diýip göni goldandygyna garamazdan, hakykata garşy şeýtany hüjümde Prescott bilen güýjüni birleşdirdi.

Reb maňa 1843-nji ýylyň çyzgysynyň Öz eli bilen gönükdirilendigini, onuň hiç bir böleginiň üýtgedilmeli däldigini görkezdi; sanlaryň Öz isleýşi ýaly bolandygyny hem görkezdi. Onuň eliniň şol sanlaryň käbirindäki bir ýalňyşy örtüp, gizläp durandygyny, şonuň üçin hem Öz eli aýrylýança hiç kimsäniň ony görüp bilmändigini görkezdi.

“Soň men ‘Gündelik’ bilen baglanyşyklykda gördüm: ‘gurbanlyk’ sözi ynsan aklyly tarapyndan goşulypdyr we ol asyl tekste degişli däldir; Reb bolsa onuň dogry düşünilişini höküm sagadynyň çagyryşyny berenlere berdi. 1844-den öň, agzybirlik bar wagty, tas hemmesi ‘Gündelik’ barada dogry garaýşy kabul edip, onda birleşpdiler; emma 1844-den bäri, bulaşyklygyň içinde, başga garaýyşlar kabul edilipdir, munuň yzysüre-de garaňkylyk we bulaşyklyk gelipdir.” Review and Herald, November 1, 1850.

“Gündelik” hakykata garşy Prescott bilen Danielliň hüjüminiň bolan döwründe, Prescott bilen Daniells bu meselede azlygyň garaýşyny wekilçilik edýärdiler, we dawa-jenjel mahalynda iki adama berlen Uýam Uaytyň maslahaty, muny has diplomatik sözler bilen, mysal üçin, “dymmaklykda siziň paýhasyňyz bardyr” diýmek arkaly beýan etse-de, olaryň dymmalydygy barada boldy. Ol olaryň ýalňyş garaýşy üçin ýazgaranda, şol bir wagtyň özünde “gündelik” meselesiniň synag soragy edilip goýulmaly däldigini hem nygtady. Taryhy rewizionistler — rewizionizm Katolik buthanasynyň iýezuýt ordeninden başlan hasaplanýan taryhy usuldyr — onuň “gündelik” meselesiniň synag soragy edilmeli däldigi baradaky sözlerini, taglymata dogruçyl baha berilmeginiň önüni almak üçin ulanyp gelýärler. Olar onuň sözlerini ýoýýarlar, çünki ol “gündelik” meselesini gozgamakdan saklanmagy maslahat bereninde, öz sözlerini hemişe “şu wagt”, ýa-da “häzirki ýagdaýlarda” ýaly sözler bilen çäklendirýärdi.

Ol pygamber aýal hökmünde, ýolbaşçylardyklary sebäpli özleriniň hakykat diýip kesgitläň islendik zady öňe sürmäge ygtyýarlydyklaryna ynanyňan az sanly adamlaryň üsti bilen, umuman ybadathanada uly bölünişigi döretmek derejesine ýetip barýan barha güýçlenýän jedeli saklap galmaga çalyşýardy. Reb onuň täsiri arkaly, ol aradan çykýança, şeytanyň işini gözegçilikde saklady. Soňra 1931-nji ýylda “gündelik” baradaky hakykaty ret etmek üçin täze bir itergi edildi we ahyrsoňy bu amala aşyryldy. Häzirki wagtda “gündelik” düşüňjesiniň hakyky manysyna degişli dogry düşüňje Laodikeýa Adventizminde azlygyň düşüňjesidir, hem-de häzirki şertlerde “gündelik” indi, gürrüňsiz, synag soragydyr.

Köpçüligiň pikiri hakyky düşüňjä eýe bolan mahaly, bu synag däl; emma haýsydyr bir hakykat ýalňyşlyk hökmünde kesgitlenende, şonda ol synagdyr. “Manuscript Releases” diýlip atlandyrylan golýazmalar ýygındysy 1980-nji ýyllarda ýa-da şoňa golaý bir döwürde neşir edilende, şol ýerde onuň “gündelik” baradaky Prescott bilen Danielliň garaýşyna garşy çykýan, Milleriň garaýşyny goldaýşy ýaly göni bolan bir makalasy hem ykrar edildi.

“Biziň tejribämiziň şu döwründe, konferensiýamyzyň möhüm ýygnaýynda [bize] göz önünde tutmak üçin berlen aýratyn nurdan akyllarymyzyň sowulmagyna ýol bermeli däliris. Şol ýerde dogan Danielli bardy; onuň akylynda duşman iş alyp barýardy; hem-de siziň akylyňyz bilen ýaşuly Prescottyň akylyna gökden kowlan perişdeler täsir edýärdi. Şeytanyň işi, Rebbiň size girizmegi ylham bermedik ownuk-uşak zatlaryň getirilmegi üçin siziň akyllaryňyzy sowmakdy. Olar zerur däl. Emma bu hakykat işine uly täsir edýärdi. Eger akyllaryňyz ownuk-jikik zatlara sowlup bilse, bu Şeytanyň oýlap tapan işidir. Siz ýazylan kitaplardaky ownuk zatlary düzeltmegi uly iş etmek bolar diýip çak edýärsiňiz. Emma maňa şeýle tabşyryk berildi: Dymmak — sözleýişdir.

“Men şeýle diýmelidirin: Kemçilik agtarmagy bes ediň. Eger iblisiň bu maksady amala aşyrylyp bilse, onda size siziň işiňiz taslamasy boýunça iň ajaýyp hasaplanjak ýaly görünýär. Ähli gatladaky akyllaryň ylalaşmadyk ýerinde güman edilýän ähli närazylyk dörediji aýratynlyklary toplamak duşmanyň meýilnamasydy.

“Şonda näme bolar? Hut şeytanyň göwnünden turýan iş amala aşardy. Daşarky adamlara biziň imanymyzyň beýany däl-de, olaryň özlerine laýyk geljek bir görnüş görkezilerdi; ol häsiýet aýratynlyklarynyň kemala gelmegine sebäp bolup, uly başagaýlyk dörederdi hem-de halka beýik habary yhlas bilen ýetirmek üçin ulanylmaly altyn pursatlary eýelärdi. Biz işläň islendik mowzugymyz boýunça edilen beýanlaryň hemmesi özara sazlaşyp bilmezdi, onuň netijesi bolsa imanlylaryň-da, imansyzlaryň-da pikirlerini bulaşdyrmak bolardy. Şu hem hut Şeytanyň bolup geçmegini meýilleşdiren zadydy — näme-de bolsa bir düşünişmezlik hökmünde ulaldylyp görkezilip bilinjek islendik zat.”

“Ezekiel, 28-nji baby okaň. Indi bu ýerde geň ruhlaryň ýüze çykyp biljek uly bir iş bar. Emma Rebbiň heläk bolýan janlary halas etmek üçin ýerine ýetirilmeli bir işi bardyr; we Şeytanyň, özüni başga keşbe salyp, biziň hatarlarymyzyň arasyna bulaşyklyk girizmek bilen dolduryp biljek ýerlerini, ol kämil derejede ýerine ýetirer, we şol ähli kiçijik tapawutlar ulalyp, aýdyň görnükli bolar.

“Maňa başdan görkezildi welin, Reb bu işiň ýükgüni ne Elder Daniellse, ne-de Prescottta beripdir. Şeýtanyň hileleri aralaşdyrylmaly, şu «Daily» bolsa şu möhüm wagtda akyllary bulaşdyrmak we işiň öňe gitmegine päsgel bermek üçin şeýle uly mesele edilip öňe çykarylmalymy? Her näme bolsa-da, beýle bolmaly däl. Bu mesele girizilmeli däl, çünki giriziljek ruh gadagan ediji bolar, we Lusifer her bir hereketi synlap dur. Şeýtany güýçler öz işine başlar we biziň hatarlarmyzyň arasyna bulaşyklyk girizer. Synag soragy bolmadyk pikir tapawudyny agtarmaga seniň çagyryşyň ýok; emma seniň dymmagyň sözleýjidir. Bu mesele bütin aýdyňlygy bilen meniň önümde dur. Eger iblis, maksat edinşi ýaly, öz halkymyzdan birini-de şu meseleleriň içinde bulaşdyryp bilse, Şeýtanyň işi üstün çykar. Indi bolsa gijikdirilmän iş ele alynmalydyr we hiç bir [pikir] tapawudy beýan edilmeli däl.”

“Şeýtan biziň aramyzdan çykyp giden şol adamlary erbet perişdeler bilen birleşmäge hem-de ähmiýetsiz meseleler arkaly işimizi bökdemäge ruhlandyrady; duşmanyň düşelgesinde nähili şatlyk bolardy [onda]. Has ýakyn birleş, has ýakyn birleş. Her bir tapawut gömülsin. Biziň häzirki işimiz şu tapawutlary aradan aýyrmak üçin ähli beden güýjümüzizi we beýni-nerw güýjümüzizi bagyşlamak hem-de hemmeleriniň sazlaşykda bolmagyny üpjün etmektir. Eger Şeýtana özüniň beýik, mukaddeslenmedik paýhasy bilen in kiçijik ýapyşalgany ele almaga rugsat berlen bolsady, [ol şatlanardy].”

“Indi, siziň nähili işleýäniňizi görenimde, meseläniň tutuş ýagdaýyny hem-de öňe gidip, aramyzdan çykyp giden taraplara biziň hatarymyzyň arasyna bulaşyklyk getirmek üçin in kiçijik mümkinçilik beräýseňiz, munuň nähili netijelere eltjekdigini aňym doly kabul etdi. Siziň parasatsyzlygyňyz edil Şeýtanyň isleýşi ýaly bolardy. Siziň gaty sesli yglanyňyz Mukaddes Ruhnyň ylhamy astynda däl. Maňa saňa şeýle diýmek tabşyryldy: Hudaý tarapyndan ýolbaşçylyk edilen adamlaryň ýazgylaryndan kemçilik agtarmagyňyz Hudaý tarapyndan ylhamlanan zat däl. Eger bu Elder Danielliň halka berjek paýhasy bolsa, onda hiç bir ýagdaýda oňa resmi orun bermän, çünki ol sebäpten netijä akyl ýetirip bilmeýär. Bu meselede siziň dymmagyňyz siziň paýhasyňyzdyr. Indi, diri bolmadyk adamlaryň neşirlerinde kemçilik agtarmak ýaly her bir zat Hudaýyň sizleriň hiç biriňize beren işi däl. Çünki bu adamlar — Elder Daniells bilen Prescott — şäherlerde iş alyp barmak barada berlen görkezmelere eýeren bolsadylar, hakykata ynandyrylan we iman edenler, ukyply adamlar köp, juda köp bolardy; [häzir] bolsa olar hiç haçan ýetilip bilinmejek orunlardadyrlar.”

Bütin dünýäni bir uly maşgala hökmünde görmelidir. Şeýle bilim çeşmesinden peýdalanmaga mümkinçiligiňiz barka, näme üçin Rebimiz Isa Mesih tarapyndan berlen şaýatlyklar bilen dünýäni ýyllarboýy heläk bolmaga goýduňyz? Hakyky din bize her bir erkegi we her bir zenany özümiziň ýagşylyk edip biljek adamymyz hökmünde görmegi öwredýär.

“Bu köp ýyllardan bäri çap edilip gelýär: ‘Deňagramly Akyl,’ Elder Andrews-a berlen şaýatlyk. Akyl terbiýelenip, haçan sözlemelidigini we haýsy ýükleri öz üstüne alyp, olary götermelidigini bilýän bir güýje öwrülip biler, çünki Mesih siziň Mugallymyňyzdyr. Men bolsa siziň öz paýhasaňyzy beýgeldip, garaýyş tapawutlaryny girizjek bir ýoly yzarlaýyşyňyzy [görenimde] siziň üçin gaty howatyr etdim. Reb, haçan-da munuň olar üçin paýhasly bolýan wagtynda, dymmagy başaryan dana adamlary talap edýär. Eger siz kämil adam boljak bolsaňyz, size Isa Mesih arkaly mukaddeslenme gerekdir. Indi ýaňy başlan bir iş bar, we her

bir hyzmatkärde, her bir konferensiýanyň prezidentinde paýhas görülsin. Emma şu ýerde, edil şu iş üçin sesiňizi galdyrmagyňyz zerur bolan, sizden köp ýyllar ozal ele almagyňyz talap edilen bir iş bardy. Mesih Öz ähli halkyna olaryň näme etmelidigine we näme etmeli däldigine degişli aýratyn görkezmeler berdi. Rebiň dogruçyllygyny amal etmek üçin bize galan wagt azdyr. Siz Rebiň ýoluna düşüň bilersiňiz. Men sizi prezident wezipesine goýlandan soň zatlary öz oýlap tapan tertibiňiz boýunça alyp barmak maksadyňyzy gördüm. Siz özüňiz ajaýyp işler etjek diýip pikir edipdiňiz, emma bu, Hudaýyň siziň eliňize etmäge goýmadyk bir işidi. Indi, eger Reb sizi hyzmat etmäge kabul eden bolsa, onda siziň işiňiz zulum etmek däl-de, eýsem mümkin bolan her bir zerurlygy ýeňilleşdirmekdir. Emma siz örän irden paýhasyň we mukaddeslenmiş höküm ýöretmäniň sizde ýüze çykmadygyna şaýatlyk berdiniz. Siz, Reb nur bermedik ýagdaýynda kabul edilmejek meseleleri alawlandyrdyňyz.”

Maňa şeýle öwredildi: sizi ýene bir ýyl konferensiýanyň prezidenti edip saýlamak ýaly şeýle howlukmaç hereketler edilmeli däldi. Emma bu mesele dogra arkaly Rebbiň öňüne getirilýänçä, Reb mundan beýläk şeýle howlukmaç işleri gadagan edýär; hem-de size Rebbiň işiniň prezidentiň üstüne düşýäniniň in dabaraly jogapkärçilikdigi barada habar gelip ýetensoň, sizde “Daily” meselesi boýunça özüňiziň edişiňiz ýaly alawlap çykyş etmäge we öz täsiriňiziň bu meseläni çözer diýip çak etmäge hiç hili ahlak taýdan hukugyňyz ýokdy. Agyr jogapkärçilikleri göterip gelen Ýaşuly Haskell bardy, Ýaşuly Irwin bardy, şeýle hem agyr jogapkärçilikleri çekýän, meniň adyny agzap biljek birnäçe adamlar bardy.

“Siziň ýaşuly adamlara bolan hormatyňyz nirede boldy? Bu meseläni ölçäp-bişmek üçin ähli jogapkär adamlary çekmän, nähili ygtyýary amala aşyryp bilýärdiňiz? Emma indi geliň, meseläni derňäp göreliň. Indi äsgerilmedik işiň garşysynda, işi ýene bir ýyl dowam etdirmek üçin yhlasyňyzy görkezmegiň Rebbiň hökümidigi däldigini täzededen gözden geçirmelidiris. Eger siz bilen birleşjek kömegiň ýardamy bilen işi ýene bir ýyl dowam etdirjek bolsaňyz, onda sizde hem-de Ýaşuly Prescottda bir üýtgeşiklik bolmalydyr. Öz ýürekleriňizi Hudaýyň önünde kiçeldiň. Reb sizde başgaça bir tejribäniň görkezilýändigini görmeli bolar, çünki eger şu wagt haýsydyr bir adamlaryň täzededen öwrülmäge mätäçligi bolan bolsa, ol Ýaşuly Daniells bilen Ýaşuly Prescottdyr.”

“Ýedi adam saýlanylmaly; olar paýhasly adamlar bolup, Hudaýyň merhemetiniň işi arkaly täzededen öwrülenliginiň subutnamasyny bermelidirler. Sebäbi şeýle derejede kör bolan, sebäpten netije çykaryp bilmeýän adamlar, işi alyp barýanlaryň we bu konferensiýalaryň prezidentleriniň üstlenen jogapkärçiliklerini äsgermezlik etjek bolsalar, iki ýyldan gowrak wagtlap işi alyp baran adamlar ähmiýetsiz hasap edilse we şeýle bir howlukmaç netije ýüze çyksa welin, adamlar ýyllarboýy özläriniň önünde saklanyp gelen işi — şäherlerde iş etmegi — äsgermezlik etseler, garry adamlardan maslahat üçin asla ýa-da örän az ýüz tutup, halka özläriniň bermek isleýän zatlaryny ygılan etseler, bu zatlaryň özi şeýle beýik we ajaýyp işe ynanylmaga degişli bolan bu adamlaryň ygtybarsyzlygynyň öz güwäsini berýär.

“Mesih öli däldir. Ol Öz işini muniň ýaly geň ýol bilen alnyp barylmagyna hiç wagt ýol bermez. Kitaplara degmäň. Eger haýsydyr bir üýtgeşiklik zerur bolsa, Hudaý şol üýtgeşiklikde laýyk sazlaşygy üpjün eder; emma bir habar öz içine alýan uly jogapkärçilikler bilen adamlara ynanylyp tabşyrylanda, [Hudaý] söýgi arkaly täsir edýän we kalby päkleşdirýän wepadarlygy

talap edýär. Ýaşuly Daniells bilen Prescott ikisiniň hem täzededen imana gelmegi zerurdyr. Geň bir iş aralaşdy, we ol Mesihniň biziň dünýämize ýerine ýetirmäge gelen işi bilen sazlaşykda dälidir; we hakykatdan-da imana gelenleriň hemmesi Mesihniň işlerini ederler.

“Biziň hemmämiz Atany şöhratlandyryjak işi berjaý etmelidiris. Biz aýgytly pursada geldik — ýa şu taýýarlyk döwrüniň hut özünde Isa Mesihniň häsiýetine laýyklaşmaly, ýa-da muňa asla synanyşmaly däl. Daniells ýaşuly, [siz] şuna meňzeş ýagdaýlarda edişiňiz ýaly sesiňizi beýgeltmäge özüňizi erkin hasap etmeli dälisiňiz. Şeýle-de düşüniň, bir konferensiýanyň prezidenti höküm sürüji dälidir. Ol Hudaýyň kabul eden prezidentlik wezipesini eýeleýän dana adamlar bilen baglanyşykda işleýär. Hudaýyň kabul eden galamlaryndan çykan çap edilen kitaplardaky ýazgylara gatyşmaga onuň erki ýokdur. Olar özläriniň höküm sürýän, agalyk ediji güýjüni has az görkezmeseler, indi mundan beýläk täsir sürmeli dälidirler. Aýgytly pursat geldi, çünki Hudaý masgaralanýlar.”

“Reb işlenmedik şäherlere nähili garaýar? Mesih gökde. Indi onuň ykrar edilmegi şeýle bolmalydyr: ‘Patyşalyk hökümranylygy ýok. Ine, indi bu dünýäniň çözgütlü sagady geldi. Indi Men halas etmäge-de, ýok etmäge-de Gudratdyr. Indi hemmeleriň ykbalynyň Meniň ellerimdäki wagtydyr. Men dünýäni halas etmek üçin Öz janymy berdim. We “Men ýokary galdyrylsam,” Men berjek halas ediji merhemet, ilahi meňzeşlige görä kemala getirilmeli we Men bilen bir boljaklaryň hemmesiniň Meniň halas ediji merhemet gudratym bilen Meniň işleşim ýaly işlejekdigini subut eder.’ Kim islese, [goý ol] öz doganlary bilen bilelikde, Rebbiň berýän maslahatynyň astynda jogapkär orunlarda özlärine berlen işi berjaý etmek üçin berk ýapyşsynlar we dünýäni şeýle söýüp, dünýäniň halas bolmagy üçin Öz janyny doly gurbanlyk eden Şol bilen doly ylalaşyk içinde işlemek üçin in yhlasly görnüşde çalyşsynlar. Men biziň hyzmatkärlerimize aýdýaryn: şäherlerimizdäki işe girişenlerinde, Sözüň hyzmatyna asuda mukaddeslik ýoldaş bolsun. Biz adamlaryň aňlaryna laýyk täsir edip bilmeris, eger biz...”

“Men gündeligimden göçürýärim. Isa Mesihdäki hakykat — ony aýdyň, onuň bilen dogma ediň, ýönekeýligindäki her bir söze iman ediň. Eger ýalňyşlyklar imandan ýüz öwren we aldawa salýan ruhlara gulak asan, ýakyn wagtlaýan çenli bolsa imanda biziň bilen bolan adamlaryň önüne getirilse, näme gazanarsyňyz? Siz şeýtanyň tarapynda durarsyňyzmy? Ünsüňizi işlenilmedik meýdanlara gönükdiriň. Bütindünýä möçberindäki bir iş biziň önümüzde dur. Maňa John Kellogg barada görnüşler berildi.

Örän özüne çekiji bir şahs bu ýerde hödürläp duran aldawjy delilleriniň pikirlerini — Mukaddes Kitabyň hakyky hakykatyndan tapawutly garaýyşlary — beýan edýärdi. Täze bir zada açlyk we suwsuzlyk çekýänler bolsa şeýle bir aldawjy pikirleri öňe sürýärdiler welin, Elder Prescott örän uly howpuň astyndady. Elder Daniells hem şeýle bir aldawa çolanmak howpyndady: eger bu garaýyşlar hemme ýerde aýdylyp bilinse, bu täze bir dünýä bolardy diýen ýalňyş pikire düşmek howpy bardy.

“Hawa, şeýle bolardy, emma olaryň aňlary şeýle derejede meşgul edilen mahaly maňa Dogan Daniells bilen Dogan Prescottuň öz tejribelerine ruhy[istik] görnüşli pikirleri örüp goşýandyklary we, mümkin bolsa, saýlananlaryň özüni hem aldaýjak gözəl duýgularyň üsti bilen halkymyzy özlärine çekýändigleri görkezildi. Men galamym bilen [şu hakykaty] beýan

etmeli: bu doganlar özleriniň aldawçy pikirlerinde hakykaty näbellilige saljak kemçilikleri görerlerdi; we [şol bir wagtyň özünde] olar [özlerinde] uly ruhy düşüňjelilik bar ýaly öňe çykardylar. Indi men olara [şuny] aýtmaly: bu mesele maňa görkezilende, ýaşuly Daniells ‘Gündelik’ baradaky pikirlerini goldap sesini surnaý ýaly gataldyp çykanda, ondan soňky netijeler hem maňa görkezildi. Halkymyz bulaşyklyga düşýärdi. Men netijesini gördüm, soňra maňa şeýle duýduryşlar berildi: eger ýaşuly Daniells netijesine parh goýman şeýle täsir astyna düşse we özüni Hudaýyň ylhamy astyndadygyna ynandyrsa, onda biziň hatarlarymyzyň hemme ýerinde şübheçilik ekilerdi we biz Şeýtanyň öz habarlaryny getirjek ýerine düşerdik. Berk ynamsyzlyk we şübheçilik adam aňlaryna ekilerdi, hem-de hakykatyň ornuny geň erbetlik hasyllary tutardy.” Manuscript Releases, 20-nji jilt, 17–22.

Ikinji nesliň taryhy pitneçiligiň güýçlenendigini görkezýär. Ezekeiliň şekiller öýjükleri arkaly beýan edilýän spiritualizm, “Dogan Daniells bilen Dogan Prescott öz tejribelerine spiritualistik görnüşli duýgulary örüp goşýardylar we halkymyzy, mümkin bolsa, hatda saýlananlaryň özlerini hem aldap biljek owadan duýgulara çekýärdiler” diýen hakykaty görkezýär. “Gündelik” baradaky ýalan düşüňje bilen baglanyşykly spiritualizm, mümkin bolsa, hatda saýlananlaryň özlerini hem aldap biljek zadyň nyşanydyr. Ol Kellogg tarapyndan öňe sürülýän panteizmiň spiritualizmini Prescott bilen Daniellsiň “gündeligi” Mesihniň mukaddes ýer hyzmaty hökmünde kesgitlemek ugrundaky tagallasy bilen özara baglanyşdyrýar.

Ol olara kitaplara degmezligi tabşyrýar; munuň bilen ol Preskott bilen Daniellsiň Uriýa Smitiň Daniel and the Revelation atly kitabyny gaýtadan ýazyp, “gündelik” meselesi boýunça onuň, edil Milleriň kesgitleýşi ýaly, beren taglymatyny aýyrmaga bolan itergisine ýüzlenýärdi. Laodikiýanyň taryhy gaýtadan ýazýanlary, Işanyň “okumyşlar” diýip atlandyranlary, Adventizmiň okalmadyk köpçüliginiň üstünde ajaýyp bir iş bitirdiler; çünki olar gyjynýan gulakly we ýüzleý öwreniş endikli adamlary “gündelik” meselesiniň ähmiýetsizdigine hem-de Milleriň bu meselede nädogry bolandygyna ynandymak üçin taryhyň şaýatlygyny ýoýup görkezdiler. Şol täzeden işlemek işi, Milleriň özüne görkezilen, Hudaýyň gudratynyň Midnight Cry döwründäki ýüze çykmany gaýtalananda, hapany süpürji adam tarapyndan süpürilip aýrylmalydygy görkezilen zibilligiň bir bölegidir.

Biz indiki makalada Laodikiýanyň Adventizminiň ikinji nesli baradaky garamagymyzy dowam etdireris.

“«Öňe git» diýen habar heniz-de eşidilmeli we hormatlanmaly habardyr. Dünýämizde bolup geçýän dürli ýagdaýlar, şu aýratyn ösüslere laýyk gelýän zähmeti talap edýär. Reb ruhy taýdan ýiti we aýdyň görüşi adamlara, Mukaddes Ruh tarapyndan işleýän, asmandan täze manna alýandyklary gürrüňsiz bolan adamlara mätäçdir. Şeýle adamlaryň aňlarynda Hudaýyň Sözi ýyldyrym kimin nur saçýar-da, olara öňküsinden hem beter howpsuz ýoly açyp görkezýär. Mukaddes Ruh akyl we ýürek üstünde işleýär. Wagty geldi: Hudaýyň ilçileri arkaly dürlüp goýlan togalak dünýäniň önünde açylýar. Mekdeplerimizdäki mugallymlar özlerine diňe şu wagta çenli öwredilen zady öwretmelidigi aýdylmak bilen hiç haçan çäklendirilmemelidirler. Şeýle çäklendirmeler ýok bolsun. Öz halkynyň aýtmaly habaryny berýän Hudaý bardyr. Hiç bir hyzmatkär özüni baglanyşyk astynda duýmasyn ýa-da adamlaryň ölçeği bilen ölçenilmesin. Hoş Habar Hudaýyň iherýän habarlaryna laýyklykda ýerine ýetirilmelidir. Hudaýyň Öz

gullaryna şu gün aýtmagy berýän zady, ähtimal, ýigrimi ýyl öň şu wagt üçin hakykat bolman bilerdi, emma bu, şu döwür üçin Hudaýyň habarydyr.” The 1888 Materials, 133.